

MÖTESORDLISTA ÖVER OBEGRIPLIGA ORD

Här följer en ordlista över ord och begrepp som kan dyka upp i mötessammanhang på Kulturhuset.

A

- Acklamation:** Det vanligaste sättet att fatta beslut på, genom att ropa ja i omröstningen när ordförande frågar om beslutet ska godkännas (bifallas) eller avslås.
- Adjungera:** Att låta utomstående personer vara närvarande på mötet. Mötet röstar om adjungeringen, och om de utomstående ska få yttra sig och/eller lägga förslag under mötets gång.
- Absolut majoritet:** Mer än hälften av de möjliga rösterna i en omröstning.
- Ajournera:** Att skjuta upp ett möte till en senare tidpunkt. Ajourneringen kan bestämmas av mötet till 10 minuter, en timme, en dag, en vecka, etc. När mötet fortsätter är det formellt samma möte som fortsätter, även om det inte är samma personer som är närvarande vid båda tillfällena.
- Att-sats:** En mening som utgör själva beslutsförslaget i ett yrkande eller en motion, dvs det som förslaget handlar om. Meningen börjar med t.ex. *“vi föreslår att...”*, och är det mötet röstar om sedan.
- Avslag:** Att neka ett förslag i en omröstning, dvs att inte godkänna förslaget.

B

- Beslutsmässig:** När villkoren för att ett möte är beslutsmässigt är uppfyllda, kan beslut som tas på mötet räknas som gällande. Villkoren har ofta med antal deltagare att göra, eller att kallelsen gått ut i tid.
- Besvarad:** En motion anses besvarad om kraven som ställs i förslaget redan är uppfyllda.
- Bifall:** Att godkänna ett förslag vid omröstning, dvs förslaget “går igenom”.
- Bordläggning:** Att skjuta upp en fråga till ett senare möte.

D

Dagordning: Lista över vilka punkter som ska tas upp på mötet. Ibland kallas dagordning också för föredragningslista.

E

Enkel majoritet: Mer än hälften av de lagda rösterna i en omröstning.

F

Firmatecknare: Person som har rätt att teckna avtal eller göra utbetalningar i föreningens namn.

Fri form: Under friformsdebatten hålls öppna gruppdiskussioner i mötets centrala frågor under ledning av särskilda moderatorer.

Fyllnadsval: Ett val där en styrelse "fylls på" till sitt ursprungsantal om någon lämnat styrelsen innan tiden för förtroendeposten gått ut. Sker oftast på extra årsmöte.

Förslagsrätt: Rätt att komma med förslag till styrelse- eller årsmöte. Kallas även yrkanderätt. Alla medlemmar har förslagsrätt till årsmöte inom sin förening, sitt distrikt och till förbundets riksmöte.

Förtroendevalda: De som röstats fram till att sitta i styrelsen, i valberedningen, som revisorer eller motsvarande poster som väljs på årsmötet.

J

Justera/Justerare: Kontrollera att mötesprotokollet stämmer med vad som verkligen beslutades på mötet. Ett protokoll är inte färdigt och kan räknas som giltigt förrän efter justering. Justering görs av den/de person/er som mötet valt till justerare.

Jämkning: När två eller fler förslag sammanförs till ett. Kan föreslås av ordföranden men måste godkännas av de som lagt förslagen.

K

Kallelse: Meddelande till medlemmarna om tid och plats för möte. Kallelsen ska gå till medlemmarna personligen, dvs medlemmarna ska inte behöva leta upp information om mötet utan ska få det via t ex mail, brev eller sms med länk till mer info.

Konsensus: När mötet är helt enigt om ett beslut, dvs alla tycker detsamma i en fråga.

**Kontrapositions-
votering:**

En omröstning som görs för att få fram ett motförslag till huvudförslaget i den ursprungliga frågan. Två av förslagen ställs mot varandra åt gången tills ett enda förslag är kvar, ungefär som i en turnering där man har kvartsfinal, semifinal och final. Det förslag som vinner ställs mot huvudförslaget. Omröstningsordningen måste beslutas av mötet.

L

Ledamot: En ordinarie styrelsemedlem som har rösträtt under styrelsemöten. En ledamot kan ersättas av en suppleant om denne skulle bli sjuk eller resa bort under ett möte.

**Lägga något
till handlingarna:**

Innebär att frågan skrivs med i protokollet utan att vidare diskussion eller beslut tas i frågan. Ofta är det rapporter som endast läggs till handlingarna utan mer ingående behandling på mötet.

M

Mandatperiod: Tidsperiod som förtroendevald (ex ordförande, styrelseledamot) väljs för, ofta ett år.

Motion: Förslag (oftast skriftligt) till t ex årsmötet från enskild person eller grupp av personer. Motioner är förslag som skickas in i god tid innan mötet, förslag som tas upp direkt på mötet är Övriga frågor.

N

Nominering: Ett förslag på personer till förtroendeposter, som t ex ordförande eller styrelseledamot.

O

- Ombud:** Ett ombud är någon som valts ut för att föra sin förenings talan på årsmötet. Ombuden är de som har rösträtt på årsmötet, och alltså de som bestämmer vad distriktet ska göra.
- Omröstning:** Omröstning kan vara öppen, genom t ex handuppräkning, eller sluten, t ex med hjälp av röstlappar. Sluten omröstning används oftast när man ska välja personer till förtroendeposter.
- Ordförande:** Person som valts på årsmötet till att leda föreningen. Ordförande är inte samma som mötesordförande, som är en person som bara leder ett specifikt möte (och valts till detta av mötet i fråga).
- Ordningsfråga:** Fråga som handlar om hur mötet genomförs rent praktiskt. En ordningsfråga går före talarna i talarlistan.

P

- Paragraf:** Man brukar dela in t ex stadgarna i paragrafer, dvs olika textstycken som behandlar en sak var. Paragrafer numreras och paragraftecknet skrivs som §, vilket gör att man ofta hänvisar till stycken i texten som "paragraf 5", vilket då är skrivet som §5 eller 5§.
- Plenum:** Diskussion i plenum betyder att alla mötesdeltagare med rösträtt samlas i samma rum för att diskutera, dvs "diskussion i helgrupp".
- Presidium:** De som leder ett större möte. Består ofta av mötesordförande, vice mötesordförande, mötessekreterare och vice mötessekreterare.
- Proposition:** Ett förslag som styrelsen lägger till årsmötet. Propositioner lämnas in i god tid innan mötet.
- Propositionsvägran:** Om någon föreslår någonting som t ex bryter mot stadgarna så ska ordföranden "vägra ställa proposition". Detta innebär att ordföranden inte tar upp förslaget. Mötet måste dock godkänna ordförandes förslag om att vägra propositionen.
- Propositionsordning:** Den ordning som förslagen kommer att tas upp i omröstningen, ungefär som i en turnering med kvartsfinal, semifinal och final. Ordningen föreslås av ordföranden och bestäms av mötet.
- Protokoll:** Det dokument som sekreteraren skriver för mötet, som är en redogörelse för vad som skett under mötet. Vanligtvis antecknas bara frågans innehåll och vad som bestämdes.

R

- Replik:** Kort inlägg av person som känner sig personligt angripen från någon i talarstolen. Replik går före i talarlistan, men får bara bemöta påhoppet och inte innehålla argument för någon fråga som mötet beslutar i.
- Reservation:** Om någon är missnöjd med ett beslut som mötet fattar, kan personen anmäla sin reservation. Det betyder att man tydligt vill markera att man inte håller med om beslutet. Ofta ska en motivering skrivas med i reservationen. Reservationer tas med i protokollet.
- Revision/Revisor:** Granskningen som revisorn gör av styrelsens arbete under året. Granskningen omfattar både ekonomi och verksamhet. Revisorn rekommenderar sedan årsmötet att ge styrelsen ansvarsfrihet eller ej, beroende på hur styrelsen skött sitt uppdrag. Revisorn väljs av årsmötet.
- Röstlängd:** Lista över de som har rösträtt på ett årsmöte, dvs de som får delta i omröstningar.
- Rösträknare:** De personer som utses vid ett möte för att räkna röster efter t ex slutna omröstningar, då rösterna lämnas in på lappar.
- Rösträtt:** Rätt att rösta i omröstningar.
- S**
- Sakupplysning:** Fakta som kan vara till nytta för de närvarande vid ett årsmöte, som kan underlätta diskussion i en viss fråga. En sakupplysning går före i talarlistan.
- Stadgar:** Föreningens, distriktets eller förbundets regler. Det är bara årsmötet som kan ändra i stadgarna.
- Streck i debatten:** Om man anser att det pratats nog i en fråga kan man begära streck i debatten. Ordföranden frågar då mötet om mötet kan godkänna streck i debatten. Om mötet säger ja till detta, avslutas debatten efter att alla som så önskar satt upp sig på talarlistan och framfört sin åsikt. Därefter sättes streck i debatten, dvs ingen ytterligare får sätta upp sig på talarlistan eller tala i frågan.
- Suppleant:** Ersättare i t.ex. styrelse. Suppleanten går in då den ordinarie förtroendevalda har förhinder, t.ex. är sjuk. Då suppleanter ersätter någon i styrelsen har de även rösträtt. I vissa fall är suppleanten personlig och går bara in istället för en viss ledamot. Suppleanter väljs på årsmötet i samband med förtroendeval.

T

Talarlista: Lista över de som vill tala i en viss fråga under ett möte. Talarlistan följs uppifrån och ned, så att ingen missas.

U

Utslagsröst: Om det blir lika i en omröstning, kan frågan avgöras av t ex ordförandens utslagsröst. Det betyder att det förslag som ordföranden har röstat på vinner. Metoden används ej vid personval, då avgör istället slumpen (t.ex. genom lottning) så att ingen enskild person kan bestämma vem som ska bli vald och inte.

V

Verksamhetsplan: Plan för vad föreningen/distriktet/förbundet ska göra under det närmaste året. Årsmötet ska godkänna verksamhetsplanen för att den ska gälla.

Verksamhetsberättelse: Redogörelse från styrelsen över vad som gjorts och vad som hänt under förra året. Årsmötet ska godkänna verksamhetsberättelsen.

Votering: Räkning av rösterna i en omröstning. Vem som helst kan begära votering på ett möte, om man t ex tycker att det är oklart vilket alternativ som vann. Vanligt är att omröstningen då görs om med handuppräknning, och om votering begärs igen så sker en sluten omröstning (dvs man skriver sin röst på en anonym lapp).

Y

Yrkande: Ett yrkande är detsamma som ett förslag under ett möte.

Yttranderätt: Rätten att prata på ett möte, dvs delta i diskussionerna.